

การตีความความคิดเกี่ยวกับระบบจิต-กายของ เดส์การ์ตส์

นายประสิทธิ์ ฤกษ์พิศุทธิ์

ศูนย์วิทยพัชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

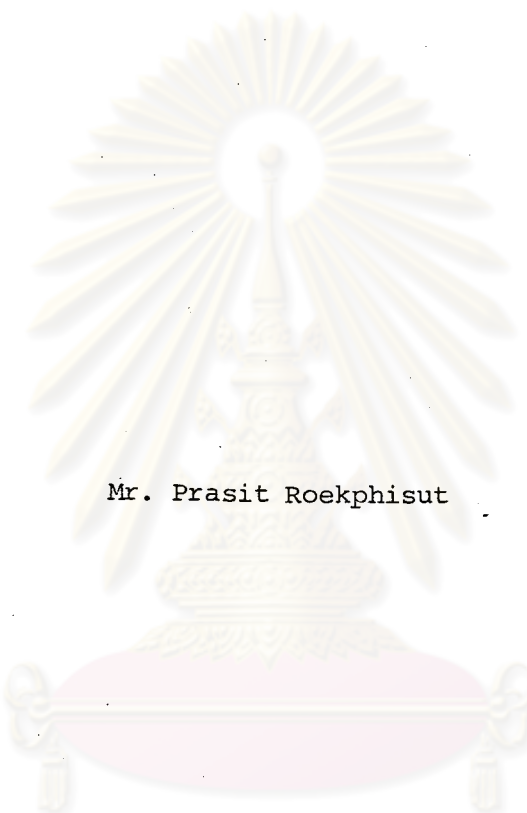
พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-356-9

011379

I 16426988

INTERPRETATION OF DESCARTES' VIEW ON
THE MIND-BODY SYSTEM

Mr. Prasit Roekphisut

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

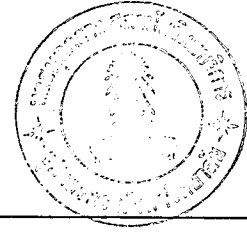
1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การตีความความคิดเกี่ยวกับระบบจิต-กาย ของเดส์การ์ตส์

โดย   นายประสิทธิ์ ฤกษ์พิศุทธิ์

ภาควิชา   ปรัชญา

อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร. ริชาร์ด อี. ไตค้

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นลุ่มหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *สุประดิษฐ์ บุญนา* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดีตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุญนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ศิริเดช บุญเสื่อ* ..... ประธานกรรมการ
(รองคณบดีตราจารย์ ศิริเดช บุญเสื่อ)

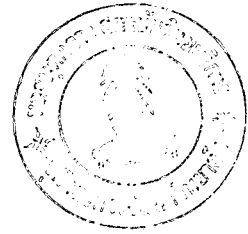
..... *ปรัชญา ช่างขวัญยืน* ..... กรรมการ
(รองคณบดีตราจารย์ ปรัชญา ช่างขวัญยืน)

..... *ดร. ริชาร์ด อี. ไตค้* ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ริชาร์ด อี. ไตค้)

..... *วิศิต วิศิตเวทย์* ..... กรรมการ
(อาจารย์ วิศิต วิศิตเวทย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การตีความความคิดเกี่ยวกับระบบจิต-กายของ เดส์การ์ตส์
ชื่อณิลิต นายประสิทธิ์ ฤกษ์พิศุทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ริชาร์ด ฮี. ไคค้
ภาควิชา ปรัชญา
ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ของวิจัยนี้เพื่อจะตีความความคิดเกี่ยวกับระบบจิต-กายของ เดส์การ์ตส์ เอกสารที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ จะได้จากงานเขียนของ เดส์การ์ตส์ แปลเป็นภาษาอังกฤษ โดย อลิซาเบท เอส. ฮาล์เดน และ ซี. อาร์. ที. รอสส์ เอกสารอื่นได้แก่หนังสือของ นักปรัชญาร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ แอนโทนี เคนนี, เบอรราร์ด วิลเลียมส์, ฮี. เอ็ม. เคอร์เลย์ และมาร์กาเร็ท ดี. วิลสัน

ขั้นตอนในการทำวิจัยนี้ เริ่มโดยประการแรกศึกษางานของ เดส์การ์ตส์ ประการที่สอง ศึกษาจากหนังสือการตีความของนักปรัชญาที่ได้เอ่ยนามมาแล้วข้างต้น หลังจากนั้นจึงนำ ข้อมูลที่ประมวลได้มาวิเคราะห์ และวิจารณ์

ในประเด็นเกี่ยวกับจิต ดูเหมือนว่า เดส์การ์ตส์จะกล่าวว่า จิตมีอยู่อย่างแน่นอนเป็นความจริงที่มาจากจิตโดยตรง (สัจพจน์) แต่ในบางที่ เดส์การ์ตส์พูดว่าเป็นปรตธานุमान แต่ในบางแห่งกลับบอกว่าเป็นการอนุมาน แต่ไม่ใช่ปรตธานุमान และในบางแห่งจะมีลักษณะของการพิสูจน์เป็นแบบการแสดงของจิต ผู้วิจัยเห็นด้วยกับ เคนนีในประเด็นที่ว่า เราต้องแยก ระหว่างความรู้กับการพิสูจน์ คือ ความรู้ความแน่นอนของจิตได้จากจิตโดยตรง แต่ที่เห็นแตกต่างกับ เคนนีอยู่ที่ว่า ผู้วิจัยเห็นว่าความแน่นอนของจิตพิสูจน์ได้โดยการอนุมานแบบคู่ตรรกะหน้าชนิดพิเคซ ในตอนสุดท้ายของส่วนนี้ได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า จิตมีสำรตณะ คือ การคิด และจิตที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากกาย เป็นความเข้าใจบริสุทธิ์ หรือการใช้เหตุผลล้วน ๆ

ในล่วนต่อมาเป็นการอธิบายประเด็นเกี่ยวกับ "กาย" โดยประสาทสัมพันธ์ และ จินตนาการ เรามีความรู้ที่แน่นอนถึงความมีอยู่ของกายได้ แต่โดยการใช้เหตุผลเพียงอย่างเดียว ความมีอยู่ของกายเป็นเรื่องที่ไม่ชัดเจนคลุมเคลือ และสงสัยได้ตลอดเวลาว่ากายอาจไม่มีอยู่ ด้วยเหตุนี้เดส์การ์ตส์จึงพบกับทางล่องแพรง เขาเพียงล้ามารบอกได้ว่า กายอาจ

มีอยู่ และเมื่อเขาพิจารณาก้อนซีผึ้ง พบว่าคุณสมบัติของซีผึ้งหรือกายที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง คือ การกินที่ และผู้วิจัยข้อถกเถียงว่า ล่าพังการกินที่ไม่ล่ามารทำให้เราแยกวัตถุขึ้นหนึ่งแตกต่าง จากวัตถุอีกขึ้นหนึ่งได้

ในส่วนของ การแยกกันได้ของจิต-กาย การอธิบายข้างต้น เป็นปัญหาความมีอยู่ของ กายที่ยังไม่ชัดเจนและสงสัยได้ อาจเป็นไปได้ที่กายอาจไม่มีอยู่ แต่เดส์การ์ตส์ได้อ้างว่าเขา มีโมโนทัศน์ที่ชัดเจนแจ่มแจ้งของการแยกกันได้ของจิต-กาย ลืมคิดว่าสิ่งที่เดส์การ์ตส์อ้างเป็นความจริง ผู้วิจัยยังยืนยันความคิดที่ว่า การแยกจากกันได้ของจิต-กายจะจริงต่อเมื่อกายมีอยู่จริง เท่านั้น หรือจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า กายอาจไม่มีอยู่ แต่ถ้ากายมีอยู่ จำเป็นที่จิต-กาย แยกกันได้ คือ จิตมีอยู่แตกต่างจากกาย

สุดท้ายผู้วิจัยได้อธิบายต่อไปถึงปัญหาการเชื่อมโยงกันของจิต-กาย ดูเหมือนเดส์-การ์ตส์ยอมรับว่า จิตทำงานที่ลุ่มงมมากที่สุด หรือทฤษฎีลึกลับทางธรรมชาติ ในขณะที่เดส์การ์ตส์ยอมรับให้จิตทำงานร่วมกับการกินที่ของกาย แต่อย่างไรก็ดีทัศนคติที่แตกต่างกันของสอง ทฤษฎี มีปัญหาาร่วมกันอันหนึ่ง คือ สิ่งที่มีลึกลับและแตกต่างกันจะมีความเชื่อมโยงกันได้อย่างไร ผู้วิจัยได้เถียงว่า เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และได้แสดงเหตุผลยอมรับทัศนคติที่ว่า จิตทำงานที่ลุ่มงมมากที่สุด เป็นทัศนคติที่น่ายอมรับมากกว่า

คำสรุปโดยทั่วไปของผู้วิจัยนี้ คือ เดส์การ์ตส์มีความสับสนอยู่ในบางประเด็น และ ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งนี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักปรัชญาตีความแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Kenny I can only see that just an inference, in the special form of modus ponens, can prove the certainty. At the end of this part it is clearly that the essence of mind is thought or thinking and I argue that without the defect of body, thought is only a pure understanding or pure rationality.

The later part is the discussion on the issue of "body". By means of sense and imagination we have certain knowledge of the existence of body. But by reason alone its existence is not certain, always doubtful. So Descartes face a dilemma. He can only say that his body might exist. And when he consider the wax, the only property of wax or body that never change is extension. And I argue that we cannot differentiate a wax or any material object from other material object by means of it's essence or primary quality, ie. extension.

In the part on the mind-body distinction. At first discuss the problem that the existence of body is not clear and distinct, ie. obscured and doubtful. It may be that body does not exist. But Descartes claimed that he had a clear and distinct concept of the mind-body distinction. Supposing that what Descartes claimed is true I still argue that mind and body are distinct only if the body exist. Or I can say, in other words, that the body might not exist, but if the body exists it must be distinct from the mind.

Finally I proceed to discuss the problem of the union of mind and body. It seem that Descartes admits that the mind works mostly in the brain, ie. the natural institutional theory; at the same time he allows that mind has interaction with body in every part equally, ie. the coextention theory. At any rate these conflicting views on the union of mind-body-on how different substances with different

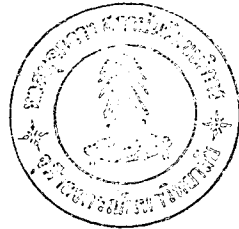
essence, ie. thought and extention, can be united. I argue that it is possible and argue that the natural institutional theory is more acceptable.

My general conclusion is that Descartes is sometimes Confused in his works. It thus as one of the causes giving rise to the different interpretations that are to be found in the commentaries.

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

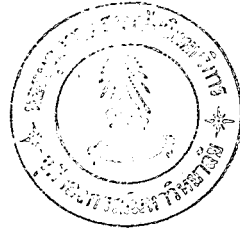
ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. ริชาร์ด ฮี. ไตค์ อย่างมาก ในฐานะที่ท่านเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความสนับสนุนเอาใจใส่อย่างดี ตลอดจนเป็นผู้ที่ให้ความเข้าใจและเป็นผู้ชี้แนะ ตรวจสอบ แก้ไข จนให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. มารค ตามไท ที่ท่านได้ช่วย อ่านตรวจทานและให้ข้อคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ ตลอดจน อาจารย์และเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์นี้ตีพิมพ์เป็นรูปเล่มได้

ในที่สุดขอให้ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จะเป็นที่ถวายเกียรติยศ แต่พระเจ้าในที่สุด

ประสิทธิ์ ฤกษ์พิศุทธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 สัต	5
3 กาย	25
4 การแยกกันได้ของจิต-กาย	47
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ประวัติการศึกษา	93